

วิถีไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรุณ สุวรรณฤทธิ์ และคณะ

306.09593
7177
ว.2
2546

สารบัญ

หน่วยที่ 1 วิวัฒนาการและลักษณะทั่วไปของสังคมไทย	3
1.1 วิวัฒนาการของสังคมไทย	3
1.1.1 วิวัฒนาการทางสังคม	6
1.1.2 วิวัฒนาการทางเศรษฐกิจ	16
1.1.3 วิวัฒนาการทางการเมืองการปกครอง	26
1.2 ลักษณะทั่วไปของสังคมไทย	33
1.2.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์	33
1.2.2 ลักษณะทางสังคมชนบทและสังคมเมืองไทย	36
หน่วยที่ 2 วัฒนธรรม ประเพณี และการเปลี่ยนแปลง	45
2.1 ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับวัฒนธรรม	45
2.1.1 ความหมายและลักษณะ	45
2.1.2 องค์ประกอบและประเภท	48
2.1.3 หน้าที่ของวัฒนธรรม	50
2.2 วัฒนธรรมไทย	51
2.2.1 ที่มาของวัฒนธรรมไทย	51
2.2.2 ประเภทของวัฒนธรรมไทย	52
2.2.3 เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย	53
2.2.4 อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย	57
2.3 ประเพณีไทย	64
2.3.1 ความหมายของประเพณีไทย	64
2.3.2 ประเภทของประเพณี	66
2.3.3 ประเพณีสำคัญของไทย	67
2.4 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทย	73
2.4.1 สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม	73
2.4.2 ผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม	74
2.4.3 การรณรงค์ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีไทย	75
หน่วยที่ 3 ปัญหาสังคมไทย	83
3.1 ความหมายและลักษณะของปัญหาสังคม	84
3.1.1 เป็นสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อบุคคลจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนมากพอสมควร	84

3.1.2	เป็นสถานการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา	84
3.1.3	เป็นความรู้สึกว่าควรมีการแก้ไขปรับปรุงกระทำการให้ถูกต้อง ...	85
3.1.4	เป็นการกระทำร่วมกันทางสังคม	85
3.2	ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม	85
3.2.1	การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	85
3.2.2	ความไม่เป็นระเบียบของสังคม	86
3.2.3	พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้หรือบุคลิกภาพ	86
3.3	การวัดความรุนแรงของปัญหาสังคม	87
3.4	ประเภทของปัญหาสังคมไทย	87
3.5	แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมไทย	89
3.5.1	การป้องกันปัญหาสังคม	89
3.5.2	การแก้ไขปัญหาสังคม	92
3.6	สภาพปัญหาปัจจุบันในสังคมไทย	95
3.7	ปัญหาที่สำคัญในสังคมไทย	96
3.7.1	ปัญหาความยากจน	96
3.7.2	ปัญหาครอบครัว	99
3.7.3	ปัญหาอาชญากรรม	100
3.7.4	ปัญหายาเสพติด	103
3.7.5	ปัญหาโรคเอดส์	111
3.7.6	ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง	115

หน่วยที่ 4 ทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 121

4.1	โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	121
4.1.1	ความเป็นมาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	122
4.1.2	ลักษณะของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	123
4.1.3	หลักการสำคัญของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	125
4.1.4	ประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	126
4.2	ทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจแบบพอเพียง	136
4.2.1	ทฤษฎีใหม่	136
4.2.2	เศรษฐกิจแบบพอเพียง	139

หน่วยที่ 5 ภูมิปัญญาไทยของสังคมไทย 147

5.1	ความหมายและลักษณะของภูมิปัญญาระดับชาติ ระดับท้องถิ่น	148
5.1.1	ความหมายของคำว่า “ภูมิปัญญา”	148
5.1.2	ลักษณะของภูมิปัญญาไทย	149

5.2	ความสัมพันธ์ของภูมิปัญญาไทย	150
5.3	ความสำคัญของภูมิปัญญาไทย	151
5.3.1	ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง	151
5.3.2	สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย	152
5.3.3	สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนา มาใช้กับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม	153
5.3.4	สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติ ได้อย่างยั่งยืน	153
5.3.5	ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทย ให้เหมาะสมได้ตามยุคสมัย	154
5.4	สาขาของภูมิปัญญาไทย	155
5.5	การผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับภูมิปัญญาสากล	156
5.5.1	ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย	156
5.5.2	ลักษณะภูมิปัญญาสากล	157
5.5.3	แนวทางการผสมผสาน	158
หน่วยที่ 6	วิสัยทัศน์ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง	167
6.1	วิสัยทัศน์	165
6.1.1	ความหมายและความสำคัญของวิสัยทัศน์	167
6.1.2	วิสัยทัศน์ทางสังคม	168
6.1.3	วิสัยทัศน์ทางเศรษฐกิจ	170
6.1.4	วิสัยทัศน์ทางการเมืองการปกครอง	184
6.2	ธรรมาภิบาล	190
6.2.1	ความหมายและแนวคิดของธรรมาภิบาล	190
6.2.2	องค์ประกอบของธรรมาภิบาล	192
6.2.3	การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย	193
6.3	ประชาสังคม	198
6.3.1	ความหมายและแนวคิด	198
6.3.2	องค์ประกอบของประชาสังคม	200
6.3.3	ความเป็นมาของประชาสังคม	202
6.3.4	ประชาสังคมกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540	204
บรรณานุกรม		209